
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державне підприємство Український науково-дослідний інститут
медицини транспорту

ВІСНИК

МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Науково-практичний журнал
Виходить 4 рази на рік

Заснований в 1997 році. Журнал є фаховим виданням для публікації основних
результатів дисертаційних робіт у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 (додаток 4) від 02.07.2020 р.)
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації серія КВ № 18428-7228ПР

№ 2 (103)
(квітень - червень)

Одеса 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор **А. І. Гоженко**

О. М. Ігнат'єв (заступник головного редактора), Н. А. Мацегора (відповідальний секретар), Н. С. Бадюк, Є. П. Белобров, Р. С. Вастьянов, В. С. Гойдик, М. І. Голубятніков, А. А. Гудима, Ю. І. Гульченко, О. М. Левченко, Г. С. Манасова, В. В. Огоренко, Т. П. Опаріна, И. В. Савицький, С. М. Пасічник, Е. М. Псядло, Н. Д. Філінець, В. В. Шухтін

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х. С. Бозов (Болгарія), Денисенко І. В. (МАММ), В. А. Жуков (Польща), С. Іднані (Індія), А. Г. Кириченко (Днепр), М. О. Корж (Харків), І. Ф. Костюк (Харків), М. М. Корда (Тернопіль), Н. Ніколіч (Хорватія), М. Г. Проданчук (Київ), М. С. Регеда (Львів), А. М. Сердюк (Київ), К. О. Талалаєв (Одеса)

Адреса редакції

65039, ДП УкрНДІ медицини транспорту
м. Одеса, вул. Канатна, 92
Телефон/факс: (0482) 753-18-01; 42-82-63
e-mail *nymba.od@gmail.com*
Наш сайт - www.medtrans.com.ua

Редактор Н. І. Єфременко

Здано до набору 24.06.2024 р.. Підписано до друку 28.06.2024 р. Формат 70×108/164
Папір офсетний № 2. Друк офсетний. Умов.-друк.арк. .
Зам № 2/9/15 Тираж 100 прим.

ISSN 2707-1324

©Міністерство охорони здоров'я України, 1999
©Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту, 2005

MINISTRY OF HEALTH CARE OF UKRAINE

State enterprise Ukrainian Research Institute of Transport
Medicine

JOURNAL OF MARINE MEDICINE

Scientific and practical journal
It is published 4 times a year

Founded in 1997. The magazine is a professional publication of the main results of thesis's and
works in the field of medical sciences

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886 (Appendix 4)
dated July 2, 2020)

Certificate of state registration of printed mass media series KV No. 18428-7228PR

No. 2 (103)
(April - June)

Odessa 2024

EDITORIAL BOARD

Chief editor A. I. Gozhenko

O. M. Ignatiev (deputy editor-in-chief), N. A. Matsegora (responsible secretary), N. S. Badiuk, E. P. Belobrov, R. S. Vastyanov, V. S. Hoydyk, M. I. Golubyatnikov, A. A. Gudyma, G. S. Manasova, V. V. Ogorenko, T. P. Oparina, I. V. Savitsky, S. M. Pasichnyk, E. M. Psiadlo, N. D. Filipets, V. V. Shukhtin

EDITORIAL COUNCIL

H. S. Bozov (Bulgaria), I. V. Denysenko (IMHA), V. A. Zhukov (Poland), S. Idnani (India), A. G. Kyrychenko (Dnipro), M. O. Korzh (Kharkiv), I. F. Kostyuk (Kharkiv), M. M. Korda (Ternopil), N. Nikolic (Croatia), M. G. Prodanchuk (Kyiv), M.S. Regeda (Lviv), A. M. Serdyuk (Kyiv), K. O. Talalaev (Odeca)

Address of the editorial office

Address of the editorial office
65039, SE UkrNDI for medicine of transport
Odessa, str. Kanatna, 92
e-mail nymba.od@gmail.com
Our website - www.medtrans.com.ua; herald.org.ua

Editor N. I. Yefremenko

Submitted for typing on 06/24/2024. Signed for printing on 06/28/2024. Format 70×108/164
Offset paper No. 2. Offset printing. Terms and conditions - print sheet. .
Deputy No. 2/9/15 Circulation 100 approx.

ISSN 2707-1324 ©Ministry of Health Care of Ukraine, 1999

©State enterprise Ukrainian Research Institute for Medicine of Transport, 2005

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕВМАТОЛОГІЇ, КАРДІОЛОГІЇ ТА ВНУТРІШНІХ
ХВОРОБ»**

УДК 61:616-056.52

DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.12688494>

В Одесі 16-17 квітня 2024 р. пройшла **Науково-практична конференція: «Актуальні питання ревматології, кардіології та внутрішніх хвороб».**

Організатори конференції:

- ВНЗ «Одеський національний медичний університет».
- Департамент охорони здоров'я Одеської міської ради
- Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ.
- ГО «Асоціація ревматологів та інтерністів м. Одеси»
- Науковий гурток студентського наукового товариства кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ.

Співорганізатори:

- Комунальне некомерційне підприємство "Міська клінічна лікарня №10".
- Кафедра загальної практики ОНМедУ.
- Кафедра внутрішньої медицини №2
- ОНМедУ. Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології

● **Форма участі – змішана**, усього зареєстровано 82 учасника, у тому числі 72 – у режимі of-line та 10 – on-line.

● Конференція зареєстрована в РЕЄСТРІ з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій за номером № 3702141, які проводитимуться у 2024 році.

Мета заходу:

● Розширення наукового інформаційного обміну між провідними спеціалістами України та світової спільноти в галузі внутрішніх хвороб.

● Аналіз та узагальнення досвіду наукових досліджень і прикладних результатів в галузі внутрішніх хвороб.

● Сприяння поширенню та поглибленню персоналізованої медицини на основі міжнародного та локального досвіду, налагодження та закріплення міждисциплінарного підходу у сучасному менеджменті актуальних проблем внутрішніх хвороб

Цільова аудиторія:

● До участі в конференції запрошуються провідні вчені та викладачі вищих навчальних закладів, лікарі кардіологи, ревматологи, неврологи, пульмонологи, лікарі загальної практики сімейної медицини, терапевти, інтервенційні кардіологи, лікарі фізичної та реабілітаційної медицини, ендокринологи.

Програма заходу включала:

16.04.2024

Реєстрація учасників: 13.30 – 14.00

Вітальне слово учасникам з нагоди відкриття:

14:00-14:05 Вітання учасникам науково-практичної конференції: Запорожан Валерій Миколайович - Академік Національної академії медичних наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, д. мед. н., професор, заслужений винахідник України, Ректор ОНМедУ

14:05-14:10 Вітання учасникам науково-практичної конференції:

Якименко Олена Олександрівна– д.мед.н, з.д.н.т України, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ

14:10-14:15 Вітання учасникам науково-практичної конференції:

Вітання учасникам науково-практичної конференції: Себов Денис Михайлович - д.мед. н., професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, директор КНП "МКЛ №10" ОМР м.Одеса

14:20-14:40 «Сучасні аспекти підтримуючої терапії серцевої недостатності на первинному та амбулаторному етапі реабілітації пацієнта» Доповідачі: Себов Денис Михайлович, д.мед. н., професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, директор КНП "МКЛ №10" ОМР м.Одеса, Коротаєва Вікторія Анатоліївна, м.Одеса.

14:40-15:00 «Таргетна терапія остеопорозу у жінок в постменопаузальному віці». Доповідач: Ігнат'єв Олександр Михайлович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології ОНМедУ, м.Одеса.

15:00-15:20 «Огляд сучасних міжнародних рекомендацій щодо лікування подагри» Доповідачі: Волошина Олена Борисівна, д.м.н., професор, завідувач кафедри загальної практики ОНМедУ, м.Одеса, Ірина Балашова, Ольга Дукова, Ігор Лисий, Олена Найдюнова, м.Одеса.

1

5:20-16:00 «Сучасні підходи до лікування бронхіальної астми та хронічного обструктивного захворювання легень» Доповідач: Гонта Ірина Анатоліївна, головний експерт з пульмонології та алергології Одеської військової адміністрації, завідувач пульмонологічного відділення КНП "ООКЛ", м.Одеса.

16:00-16:20 «Розширення можливостей ефективного лікування артеріальної гіпертензії: фокус на олмесартан» Доповідач: Тихонова Сусанна Адольфівна - д.мед.н. професор кафедри внутрішньої медицини №2 ОНМедУ, м.Одеса.

16:20-16:40 «Безпечні антидепресанти для кардіологічних пацієнтів» Доповідач: Іванов Дмитро Валентинович, завідувач відділення гострів станів Миколаївського Обласного Центра Психічного Здоров'я, м. Миколаїв.

16:40-17:00 «Ревматоїдний артрит. Курс на ранню діагностику та лікуванні» Доповідачі: Ключко Віктор Вікторович, к.мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса, Тихончук Наталія Сергіївна, Антіпова Наталя Миколаївна, м.Одеса.

17:00-17:20 «Особливості лікування та реабілітації хворих на анкілозуючий спондилоартрит». Доповідачі: Маркіна Катерина Володимирівна, к.мед. н., асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса, Мазніченко Єгор Олександрович, м.Одеса.

17.04.2024

Реєстрація учасників: 13.30 – 14.00

14:00-14:20 «Перебіг постковідного періоду у хворих на артеріальну гіпертензію з супутнім цукровим діабетом» Доповідачі: Волошина Олена Борисівна., д.м.н., професор, завідувач кафедри загальної практики ОНМедУ, м.Одеса, Еланна Зубок, Тетяна Назарук, Катерина Українська.

14:20-14:40 «Фібриляція перед в фокусі порушення мозкового кровообігу» Доповідачі: Себов Денис Михайлович, д.мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, директор КНП "МКЛ №10" ОМР м.Одеса, Коломієць Сергій Миколайович, Кобелева Олена Миколаївна.

14:40-15:00 «Сучасні методи лікування гіперурикемії» Доповідач: Ключко Віктор Вікторович, к.мед. н., доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса.

15:00-15:20 «Особливості кісткового метаболізму у хворих на цукровий діабет» Доповідач: Чорній Олександр Петрович, аспірант кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса.

15:20-15:40 Хронічна ішемія головного мозку та хвороба дрібних судин. Доповідач: Горанский Юрій Іванович доцент кафедри неврології і нейрохірургії ОНМедУ, м.Одеса.

15:40-16:00 «Роль цитоколінів та моноаргінінів у лікуванні судинної патології» Доповідач: Хубетова Ірина Вільївна, к. мед. н., член європейської спільноти, м.Одеса.

16:00-16:20 «Системі ураження опорно-рухового апарату у пацієнтів з посткоронавірусним синдромом та його лікування за даними БМЦ ОНМедУ» Доповідач: Якименко Олена Олександрівна, д.мед.н., професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса.

16:20-16:40 «Менеджмент подагри: сучасні рекомендації» Доповідач: Василець Вікторія Вікторівна - ревматолог вищої категорії, м.Одеса.

16:40-17:00 «Особливості течії ревматичних захворювань під час військового стану за даними БМЦ ОНМедУ» Доповідач: Кравчук Ольга Євгенівна, к.мед.н., доцент, завуч кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, м.Одеса, Серебрякова Алла Аркадіївна, м.Одеса.

17:00-17:20 «Оцінка динаміки біомаркерів ендотеліальної дисфункції у пацієнтів з кардіоваскулярними факторами ризику» Доповідач: Чернишова Катерина Сергіївна, м.Одеса.

17:20-17:40 «Особливості корекції ендотеліальної дисфункції при антифосфоліпідному синдромі за даними БМЦ ОНМедУ» Доповідач: Савицький Володимир Іванович, м.Одеса.

17.40 Резолюція.
Закриття конференції.

Завершення другого дня конференції.
До 23:59 17.04.2024 оцінювання набутих знань онлайн.

Таким чином, **основні напрямки роботи конференції були:**

- Серцева недостатність та коморбідна патологія
- Артеріальна гіпертензія та коморбідна патологія
- Тактика лікування бронхіальної астми
- Подагра. Тактика лікування
- Гіперурікемія і її корекція
- Ендотеліальна дисфункція
- Остеопороз та коморбідна патологія
- Цукровий діабет 2 тип та коморбідна патологія
- Хронічна ішемія головного мозку
- Хвороба дрібних судин
- Фібриляція передсердь
- Інсульт;
- Анкулозуючий спонділоартрит;
- Ревматоїдний артрит
- Антидепресанти та коморбідна патологія
- Фармакотерапія ХОЗЛ згідно рекомендацій GOLD 2024;

Враховуючи актуальність піднятих на конференції тем та важливість впровадження новітніх підходів у лікуванні кардіологічних, ревматологічних та інших внутрішніх хвороб, учасники конференції вирішили: серцево-судинні захворювання: активніше впроваджувати сучасні методи підтримуючої терапії серцевої недостатності на первинному та амбулаторному етапах реабілітації, розширювати використання нових високоефективних антигіпертензивних препаратів, зокрема олмесартану, приділяти більше уваги профілактиці та лікуванню фібриляції передсердь як фактору ризику порушень мозкового кровообігу, застосовувати сучасні цитопротектори та аргінін-вмісні препарати в лікуванні судинної патології головного мозку; ревматологічні захворювання: покращувати ранню діагностику ревматоїдного артрити для своєчасного призначення відповідного лікування, розширювати застосування таргетної терапії при лікуванні остеопорозу у жінок в постменопаузальному періоді, впроваджувати новітні рекомендації щодо менеджменту подагри та лікування гіперурікемії, вивчати особливості перебігу ревматичних захворювань в умовах військового стану для оптимізації ведення таких пацієнтів; респіраторні захворювання: покращувати діагностику та лікування бронхіальної астми і ХОЗЛ відповідно до оновлених міжнародних рекомендацій; коморбідні стани: звертати увагу на специфіку лікування депресивних розладів у кардіологічних пацієнтів з метою підвищення безпеки. Досліджувати особливості кісткового метаболізму у хворих на цукровий діабет, вивчати перебіг постковідного періоду у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та цукровим діабетом, оцінювати динаміку біомаркерів ендотеліальної дисфункції у пацієнтів з кардіоваскулярними факторами ризику

Головним пріоритетним напрямом заходу був персоналізований підхід до надання медичної допомоги у будь-якому питанні щодо вирішення проблем внутрішніх хвороб та особливо коморбідних станів.

За матеріалами конференції слухачами пройдено тестування, що дозволило їм додати 10 балів до власного портфоліо про безперервний професійний розвиток, а доповідачам – додатково 30 балів.

серця. Серед хворих із мітральними вадами на частку стенозу припадає 68,2%. Перебіг мітральних вад часто супроводжується виникненням різноманітних ускладнень з боку серця та інших органів і систем. Хронічна ревматична хвороба серця (ХРХС) ускладнюються порушенням кровообігу, що пов'язано з анатомічними змінами клапанів серця та порушеннями серцевого ритму, які мають серйозні наслідки для життя та здоров'я пацієнта. Своєчасне виявлення структурно-функціональної модифікації серця у хворих із мітральними вадами ревматичної етіології можливе за допомогою даних ехокардіографії (ЕХО КГ). Їх аналіз допоможе своєчасно надати хворим оптимальну медичну допомогу. **Мета:** проаналізувати зміни структурно-функціональних показників серця у хворих із мітральними вадами ревматичної етіології за даними ЕХО КГ. **Матеріали та методи.** В дослідження включено 158 хворих на ХРХС з ізольованими мітральними вадами серця ревматичної етіології, віком від 21 до 68 років. Серед них 142 жінки (89,9%) та 16 чоловіків (10,1%). Середня давність захворювання за даними анамнезу становить 28,6 р. Проаналізовано ЕХО КГ даної групи пацієнтів. **Результати.** Під час аналізу ЕХО КГ досліджень 158 хворих були виявлені зміни структурно-функціональних показників серця, насамперед, правих відділів серця, тенденція до зміни ряду об'ємно-функціональних показників лівого та правого шлуночків, достовірне порушення діастолічної функції правого шлуночка, як наслідок порушення кровообігу в малому колі. Відзначалася тенденція до збільшення кінцево-діастолічного розміру лівого шлуночка на 19,4%, кінцево-сistolічного розміру лівого шлуночка на 19,3%, а також, розміру правого шлуночка на 152,7%, розміру правого передсердя на 38,2%, достовірне збільшення градієнту тиску на клапані легеневої артерії в період систоли на 88,9%, градієнту тиску на мітральному клапані на 244,4%. Було відзначено достовірне погіршення систолічної функції правого шлуночка, що виражається в зниженні фракції викиду правого шлуночка на 25,5%, достовірне зменшення площі мітрального отвору на 63,8%. **Висновок.** Зміни структурно - функціональних показників серця, насамперед правого шлуночка, погіршення діастолічної функції правого шлуночка є характерними для хворих з мітральними вадами ревматичної етіології і заслуговують пильної уваги при проведенні діагностики і контролю результатів лікування.

УДК 616.12 – 002.772 : 616.12 – 008.318

О. О. Якименко, А. А. Серебрякова, Н. М. Антіпова, О. Є. Кравчук, Н. С. Тихончук

АНАЛІЗ ПОРУШЕНЬ СЕРЦЕВОГО РИТМУ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНУ РЕВМАТИЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ

Одеський національний медичний університет

Інформація про авторів:

Якименко О.О - <https://orcid.org/0000-0001-8141-0770>

Антіпова Н.М. - <https://orcid.org/0000-0002-2633-8312>

Кравчук О.Є. - <https://orcid.org/0000-0003-1260-7910>

Тихончук Н.С. - <https://orcid.org/0000-0003-1615-1711>

Актуальність. Хронічна ревматична хвороба серця (ХРХС) зустрічається в усіх кліматогеографічних зонах і є одим із важких і поширених захворювань. ХРХС ускладнюються порушенням кровообігу, що пов'язано з анатомічними змінами клапанів серця та порушеннями серцевого ритму, які мають серйозні наслідки для життя та здоров'я пацієнта. Своєчасне виявлення порушень серцевого ритму, їх аналіз та подальше лікування допоможуть покращити стан пацієнта і навіть врятувати його життя. **Мета:** проаналізувати ЕКГ хворих на ХРХС та виявити порушення ритму і провідності у пацієнтів даної групи. **Матеріали та методи.** В дослідження включено 158 хворих на ХРХС з ізольованими мітральними вадами серця ревматичної етіології, віком від 21 до 68 років. Серед них 142

жінки (89,9%) та 16 чоловіків (10,1%). Середня давність захворювання за даними анамнезу становить 28,6 р. Проаналізовано ЕКГ даної групи пацієнтів. **Результати.** Під час аналізу ЕКГ досліджень у 105 хворих (66,5%) були виявлені порушення електрогенезу серцевого м'яза: порушення ритму у вигляді миготливої аритмії, екстрасистолії (суправентрикулярні та шлуночкові екстрасистоли), надшлуночкова тахікардія, трипотіння передсердь, порушення провідності у вигляді атріовентрикулярної блокади, блокади ніжок пучка Гіса, а також, порушення процесів реполяризації (негативні, двофазні і ізоелектричні зубці Т в одному або декількох відведеннях). Виявлені зміни кінцевої частини шлуночкового комплексу співпадають з даними літератури про наявність у хворих на ревматизм порушень процесу реполяризації, що свідчить про ураження міокарда (Коваленко В.М., 2023). У більшості хворих із ревматичними вадами серця була присутня постійна форма миготливої аритмії, яка спричиняла прогресування легеневої гіпертензії. Суттєва гіпертрофія і ділятація лівого передсердя провокує миготливу аритмію, підтримує її і зменшує шанси на її усунення навіть після корекції вади серця. Спостерігались ознаки збільшення лівого передсердя, часто – P-mitrale. Під час легеневої гіпертензії – правограма, неповна блокада правої ніжки пучка Гіса (рідше – інші ознаки гіпертрофії та перегрузки правого шлуночка). P-mitrale може приймати форму P-cardiale та P-pulmonale. На думку більшої частини дослідників (Ріжко О.А., 2020), пізні потенціали шлуночків серця мають високу прогностичну значимість для віддаленого прогнозу. Серед наших хворих ППШС було виявлено лише у 4 пацієнтів (2,5%) і в кожному разі це сполучалося з виявленням шлуночкової екстрасистолії високих градацій (політопної, парної, залпової) і епізодів шлуночкової тахікардії за даними холтеровського моніторингу ЕКГ. **Висновок.** ХРХС часто ускладнюється порушеннями ритму і провідності, тому хворим цієї групи необхідне регулярне обстеження, що включає ЕКГ та холтеровське моніторування. Ці дослідження допомагають своєчасно виявити порушення ритму і провідності у цієї групи хворих та провести необхідну корекцію виявлених порушень, що покращує прогноз захворювання.

УДК 616.72 – 002 : 616.517 - 002

О. О. Якименко, Н. М. Антіпова, Л. В. Закатова, О. Є. Кравчук

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ПСОРАТИЧНОГО АРТРИТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Одеський національний медичний університет

Інформація про авторів:

Якименко О. О. - <https://orcid.org/0000-0001-8141-0770>

Антіпова Н. М. - <https://orcid.org/0000-0002-2633-8312>

Кравчук О. Є. - <https://orcid.org/0000-0003-1260-7910>

Псоріатичний артрит (ПсА) — хронічне гетерогенне прогресуюче системне захворювання суглобів, асоційоване з псоріазом, що характеризується переважним ураженням тканин опорно-рухового апарату, має серонегативний характер і клінічно проявляється запальними артритом, аксіальним ураженням, дактилітами, ураженням шкіри та нігтів (Ritchlin С.Т., Colbert R.A., Gladman D.D., 2017). Частота псоріазу в популяції становить близько 3%, артрит у хворих на псоріаз - 13,5-47,5%, а стандартний показник смертності (СПС) серед осіб із ПсА вищий, ніж в популяції, - на 59% у жінок і на 65% - у чоловіків (Проценко Г.О., 2023). При цьому поширеність захворювання вища серед пацієнтів, які мають надмірну масу тіла, ВІЛ, в анамнезі травму/біомеханічний стрес, часті інфекції, наявність людського лейкоцитарного антигену В27 (HLA-B27) та ін. (Сгудіна С. Д., 2021). **Мета роботи.** Провести аналіз динаміки поширеності ПсА протягом останніх 10 років за даними ревматологічного відділення Багатопрофільного медичного центру Одеського національного медичного університету (БМЦ ОНМедУ) та вивчити особливості